

Народна банка на Република Македонија

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

февруари, 2012 година

АНКЕТА ЗА КРЕДИТНАТА АКТИВНОСТ

февруари, 2012 година

Од третото тримесечје на 2009 година, НБРМ ги прикажува резултатите од Анкетата за кредитната активност и според групи банки. Банките коишто учествуваат во Анкетата се поделени на три групи, големи (четири банки), средни (седум банки) и мали (четири банки). Имено, за аналитички цели, Народната банка врши групирање на банките во три групи, според големината на нивната актива. Границите меѓу одделните групи банки се коригираат за просечната годишна стапка на раст на вкупната актива на банкарскиот систем за претходните четири квартали.¹ Коригирањето на границите се врши еднаш годишно (на крајот на годината).²

Резултати од Анкетата за кредитната активност на средните банки за четвртото тримесечје на 2011 година³

Резултатите од Анкетата за кредитната активност во четвртото тримесечје на 2011 година укажуваат на одржување на истите **кредитни услови** од страна на средните банки како во претходниот квартал, кај двата сегмента. Помал процент од банките упатија и на олеснување на кредитните услови, пред сè кај претпријатијата. Од аспект на **побарувачката**, кај корпоративниот сегмент преовладуваа согледувања за раст, но пријавени беа и согледувања за непроменета и, во помал процент, намалена побарувачка. Отстапување од ваквата констатација има кај побарувачката на долгорочните кредити, за која најголемиот дел од банките очекуваа непроменетост. Кај *населението*, кај сите видови кредити преовладуваа согледувањата за непроменета побарувачка, но пријавени беа и согледувања за раст на побарувачката. Во однос на **очекувањата** на банките за првото тримесечје на 2012 година, кај *населението* средните банки не очекуваат промени во кредитните услови, со исклучок на станбените кредити за кои дел од банките очекуваат и определено олеснување. Во однос на *корпоративниот сегмент*, очекувањата на банките се различни во зависност од големината и рочноста на кредитите. Така, банките речиси подеднакво очекуваат непроменетост и олеснување на условите за кредитите на малите и средните претпријатија и долгорочните кредити. Кај кредитите на големите претпријатија, сите банки очекуваат дека условите ќе останат исти. Кај краткорочните кредити преовладуваат очекувањата за непроменети услови, но пријавени се и очекувања за олеснување и, во помал процент, заострување. Во однос на побарувачката, на *корпоративниот сегмент*, поголем е процентот на банки коишто упатуваат на непроменетост во првиот квартал на 2012 година, но има и очекувања за раст.

¹ Коригирањето на границите се врши доколку просечниот раст на активата надминува 5%.

² Прегледот на банки по групи е расположлив на интернет-страницата на НБРМ во рамки на делот Податоци и показатели за банкарскиот систем на Република Македонија на следната врска: <http://nbrm.mk/?ItemID=B72D99AC6F95284EB030D0E10BD53369>

³ Одговорите се пондерирани во согласност со учеството на банките на одделните пазарни сегменти во определен квартал (кредитирање на претпријатијата и кредитирање на населението), согласно со расположливите податоци во текот на обработката на одговорите.

Отстапување од општата констатација има кај краткорочните кредити, за кои преовладуваат очекувањата за зголемена побарувачка. Кај *населението*, преовладуваат очекувањата за непроменета побарувачка за потрошувачки и други кредити, а дел од банките упатуваат и на можно зголемување. Кај станбените кредити, сличен е бројот на банки кои укажале на непроменетост и на раст на станбените кредити, но пријавени се и очекувања за делумно намалување на побарувачката за овие кредити.

Резултати од индивидуалните прашања од Анкетата за кредитната активност на банките за четвртото тримесечје на 2011 година **за групата средни банки**

I. Кредити на претпријатијата

1. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително се заострени										
Делумно се заострени										
Во основа останаа непроменети	100,0	61	100,0	61	75,6	100	75,6	61	100,0	100
Делумно се олеснети		39,0		39				39,0		
Значително се олеснети							24,4			
Неприменливо					24					
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	0,0	-39,0	0,0	-39,0	0,0	0,0	-24,4	-39,0	0,0	0,0
Број на банки коишто одговориле	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

2. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 1 во колоната „вкупно“)? Ве молиме оценете го придонесот за заострувањето или олеснувањето на кредитните стандарди користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

							Нето-процент	
	--	-	0	+	++	НП	Кв.3	Кв.4
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба								
-Трошоци поврзани со капиталната позиција на Вашата банка			100				0.0	0.0
-Пристап на банката до пазарно финансирање (на пример, на пазарот на пари)			41.6	58.3			-13.1	-58.3
-Ликвидносната позиција на Вашата банка			60.9	39.0			0.0	-39.0
Б) Притисок од конкуренција								
-Конкуренција од другите банки			64.6	35.3			-48.9	-35.3
-Конкуренција од небанкарски сектор			61			39.0	0.0	0.0
-Конкуренција од пазарното финансирање			61			39.0	0.0	0.0
В) Согледување за ризикот								
-Очекувања за вкупната економска активност		17.0	27.9	55.0			-23.8	-38.0
- Очекувања за перспективата на гранката на која припаѓа претпријатието и на перспективата на поединечните фирми		17.0	24.6	58.3			-25.5	-41.3
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето	19.3	33.0	47.6				36.5	52.3
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање).

3. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

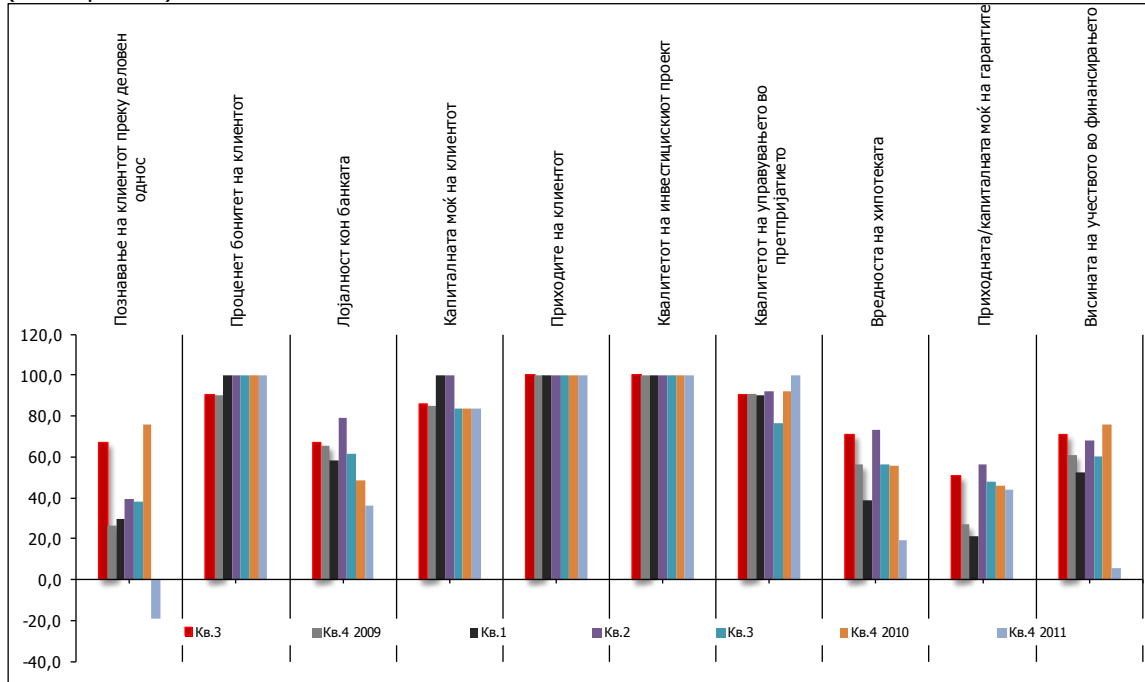
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	нп	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
Познавање на клиентот преку деловен однос		39.0	41.6	19.3			21.7	-19.7
Проценет бонитет на клиентот				41.6	58.3		76	100
Лојалност кон банката			63.6	36.3			33.7	36.3
Капиталната моќ на клиентот			16.0	56.0	27.9		88.6	83.9
Приходите на клиентот				41.6	58.3		100	100
Квалитетот на инвестицискиот проект				80.6	19.3		100	100
Квалитетот на управувањето во претпријатието				83.9	16.0		100.0	100
Вредноста на хипотеката			80.6	19.3			46.1	19.3
Приходната/капиталната моќ на гарантите			56.0	8.6	35.3		63.6	43.9
Висината на учеството во финансирањето		39.0	16.0	44.9			39.8	5.9
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“(исклучително важни) и „+“(многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“(потполно неважни).

Графикон 1

Важност на одделните фактори при процената на кредитната способност на претпријатијата
(нето-процент)

4. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се позаострени

- = делумно се позаострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

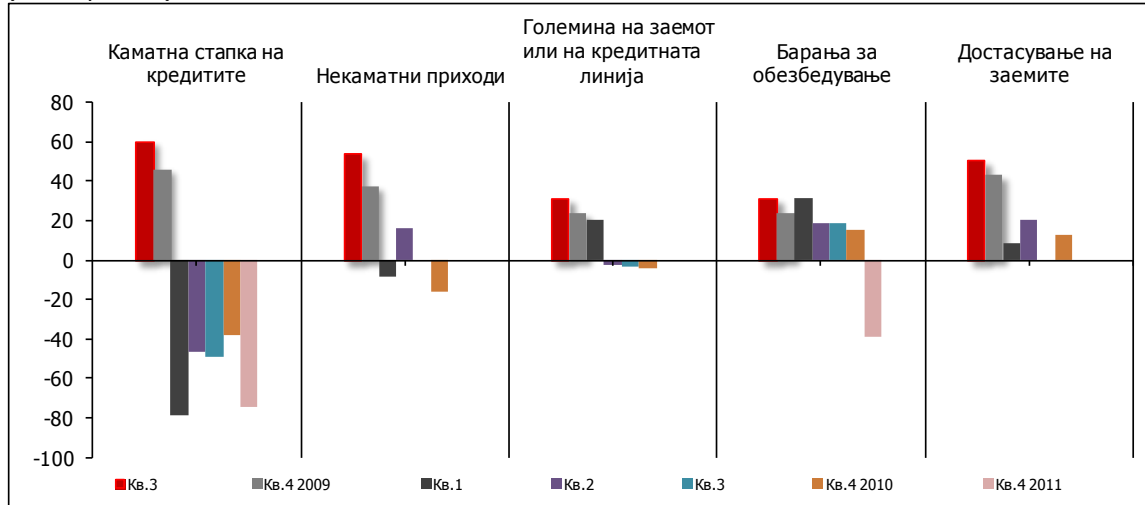
НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	нп	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Каматна стапка на кредитите			25.6	74.3			-43.6	-74.3
Б) Останати услови и рокови			25.6					
-Некаматни приходи			100				0.0	0.0
-Големина на заемот или на кредитната линија			99.9				0.0	0.0
-Барања за обезбедување			60.9	39.0			8.6	-39.0
-Достасување на заеми			100				0.0	0.0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 2

Промена на условите за кредитирање на банките, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата (нето-процент)

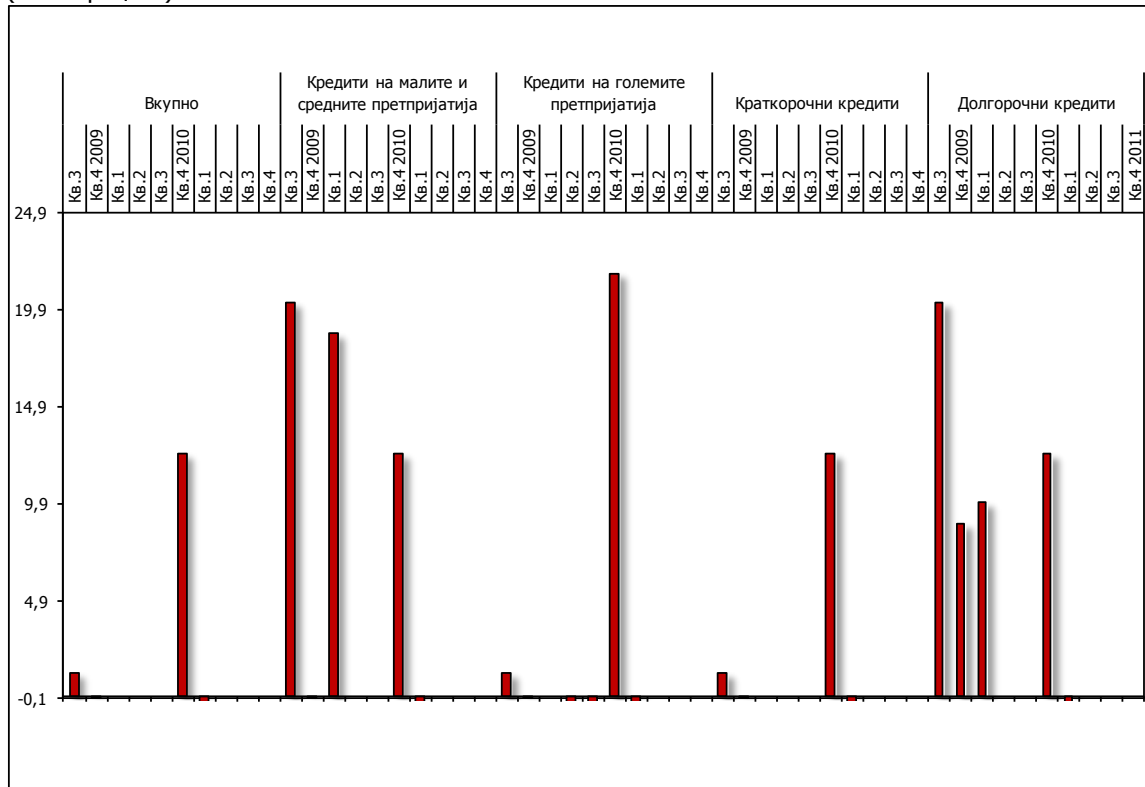
5. Каково влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) во последните три месеци?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја	13,1	58,3	24,4	58,3	13,1	19,3	24,4	58,3	13,1	19,3
Незначително влијаеја	62,5	41,6	75,6	41,6	62,5	80,6	75,6	41,6	86,9	80,6
Не влијаеја										
Неприменливо	24,4				24,4					
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Број на банки коишто одговориле	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 3

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на претпријатијата) на банките (нето-процент)

6. Како се промени побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително е намалена										
Делумно е намалена	44,4	16,0	44,4	16,0	44,4	16,0	44,4	16,0	44,4	16,0
Во основа остана непроменета	18,1	25,6	18,1	25,6	18,1	25,6	18,1	25,6	18,1	64,6
Делумно е зголемена	37,5	58,3	37,5	58,3	13,1	58,3		39,0	37,5	19,3
Значително е зголемена							37,5	19,3		
Неприменливо					24,4					
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-6,9	42,3	-6,9	42,3	-31,3	42,3	-6,9	42,3	-6,9	3,3
Број на банки коишто одговори	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

7. Како влијаеја наведените фактори врз побарувачката на кредити од страна на претпријатијата (се однесува на одговорот на прашањето 6 во колоната „вкупно“)?

Ве молиме оценете го секој фактор употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0 = придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за повисока побарувачка

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Потребности од финансирање								
- Инвестиции во основни средства		33,0	66,9				1,0	-33,0
-Инвестиции во залихи и обртен капитал		16,0	25,6	58,3			26,1	42,3
-Преструктурирање на долгот			55,0	44,9			31,2	44,9
Б) Употреба на алтернативно финансирање								
-Интерно финансирање		8,6	52,3	39,0			18,3	30,4
-Заеми од останати банки		17,0	63,6	19,3			7,2	2,3
-Издавање сопствени хартии од вредност			52,3			47,6	0,0	0,0
Ве молиме наведете ги								
В) Останати фактори								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

8. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка во следните три месеци, од аспект на одобрувањето кредити на претпријатијата.

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се заострат										
Делумно ќе се заострат	11,4	16,0	11,4				11,4	16,0	11,4	
Во основа ќе останат непроменети	31,2	44,9	31,2	44,9	75,6	99,9	31,2	44,9	64,2	44,9
Делумно ќе се олеснат	24,4	39,0	57,4	55,0			33,0	39,0	24,4	55,0
Значително ќе се олеснат							24,4			
Неприменливо	33,0				24					
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-13,0	-23,0	-46,0	-55,0	0,0	0,0	-46,0	-23,0	-13,0	-55,0
Број на банки коишто одговорите	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

9. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на претпријатијата во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Кредити на малите и средните претпријатија		Кредити на големите претпријатија		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се намали										
Делумно ќе се намали										
Во основа ќе остане непроменета	51,1	64,6	51,1	64,6	51	84	51,1	25,6	51	84
Делумно ќе се зголеми	24,5	35,3	11,4	35,3	24,5	16,0	11,4	74,3	24,5	16,0
Значително ќе се зголеми	24,4		37,5				37,5		24,4	
Неприменливо					24					
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	48,9	35,3	48,9	35,3	24,5	16,0	48,9	74,3	48,9	16,0
Број на банки коишто одговориле	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Кредити на населението

10. Како се променети условите за кредитирање на Вашата банка од аспект на одобрувањето кредити на населението во изминатите три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително се заострени								
Делумно се заострени								
Во основа останаа непроменети	100	82	100	91	100	66,9	99,9	90,6
Делумно се олеснети		18		9,5		33,2		9,5
Значително се олеснети								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	0,0	-18,1	0,0	-9,5	0,0	-33,2	0,0	-9,5
Број на банки коишто одговориле	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително се заострени“ и „делумно се заострени“, и збирот на процентите „делумно се олеснети“ и „значително се олеснети“.

11. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во поглед на одобрувањето станбени кредити на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

--= значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 - = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање
 0 = придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање
 + = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 ++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			100				0,0	0,0
Б) Притисок од конкуренција								
-Конкуренција од други банки			91	9,5			0,0	-9,5
В) Согледувања за ризикот								
-Очекувања за вкупната економска активност			90,6			9,5	-7,8	0,0
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето			100				0,0	0,0
-Кредитна способност на потрошувачите		9,5	64,3			26,3	7,8	9,5
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

12. Ве молиме оценете ја важноста на одделните фактори, при процена на кредитната способност на населението.

-- = потполно неважни

- = делумно важни

0 = важни

+ = многу важни

++ = исклучително важни

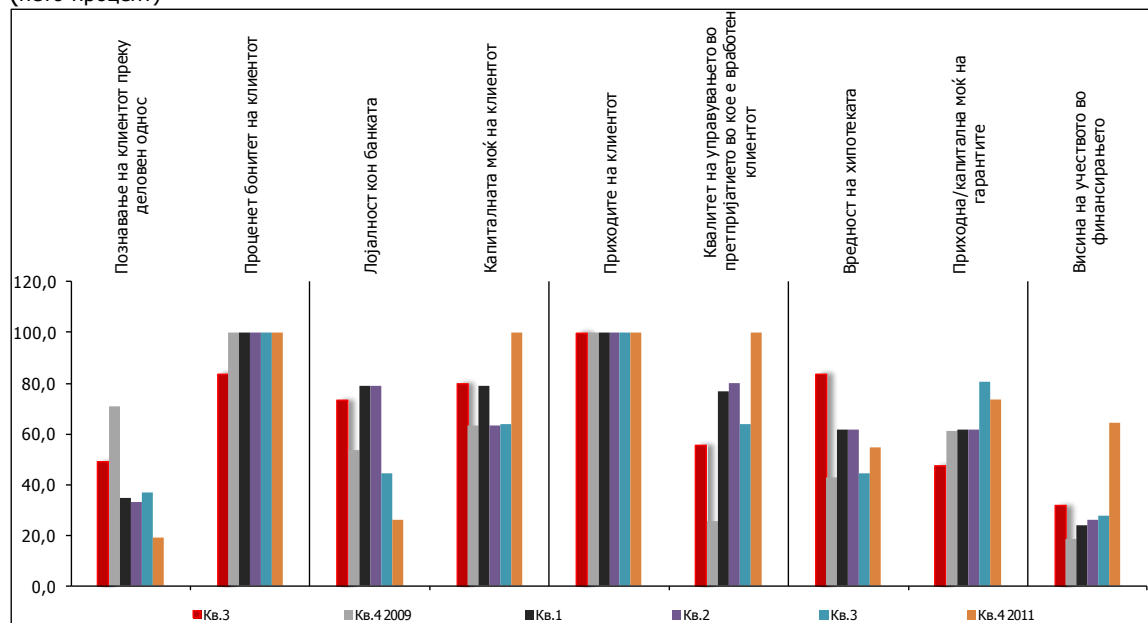
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
Познавање на клиентот преку деловен однос		26.3	28.6	21.5	23.7		32.8	18.9
Проценет бонитет на клиентот				21.5	78.6		57	100
Лојалност кон банката		19.1	35.8	21.5	23.7		16.1	26.1
Капиталната моќ на клиентот				100			99.9	100
Приходите на клиентот					100		100	100
Квалитет на управувањето во претпријатието во кое е вработен клиентот				100			78.6	100
Вредност на хипотеката			45.4	9.5	45.2		61.9	54.7
Приходна/капитална моќ на гарантите			26.3	73.8			78.6	73.8
Висина на учеството во финансирањето			35.8	64.3			49.5	64.3
Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (исклучително важни) и „+“ (многу важни) и збирот на „-“ (делумно важни) и „--“ (потполно неважни).

Графикон 4

Важноста на одделните фактори при процена на кредитната способност на населението
(нето-процент)

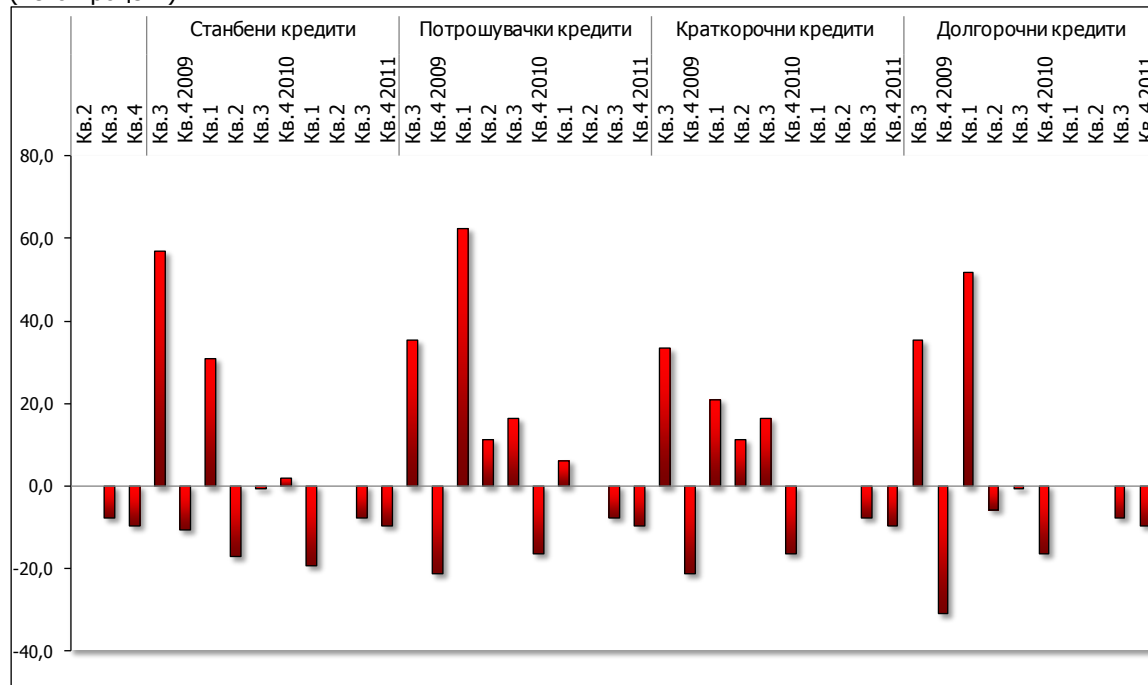
13. Какво влијание имаа промените во монетарната политика врз Вашата каматна политика (камати на новоодобрени кредити на населението) во последните три месеци?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Краткорочни кредити		Долгорочни кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително влијаеја										
Делумно влијаеја										
Незначително влијаеја	92,1	90,6	92,1	90,6	92,1	90,6	92,1	90,6	92,1	90,6
Не влијаеја	7,8	9,5	7,8	9,5	7,8	9,5	7,8	9,5	7,8	9,5
Неприменливо										
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-7,8	-9,5	-7,8	-9,5	-7,8	-9,5	-7,8	-9,5	-7,8	-9,5
Број на банки коишто одговориле	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу процентите „значително влијаеја“ и „не влијаеја“.

Графикон 5

Влијание на промените во монетарната политика врз каматната политика (камати на новоодобрени кредити на население) на банките (нето-процент)

14. Како се променети условите на Вашата банка, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението, во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

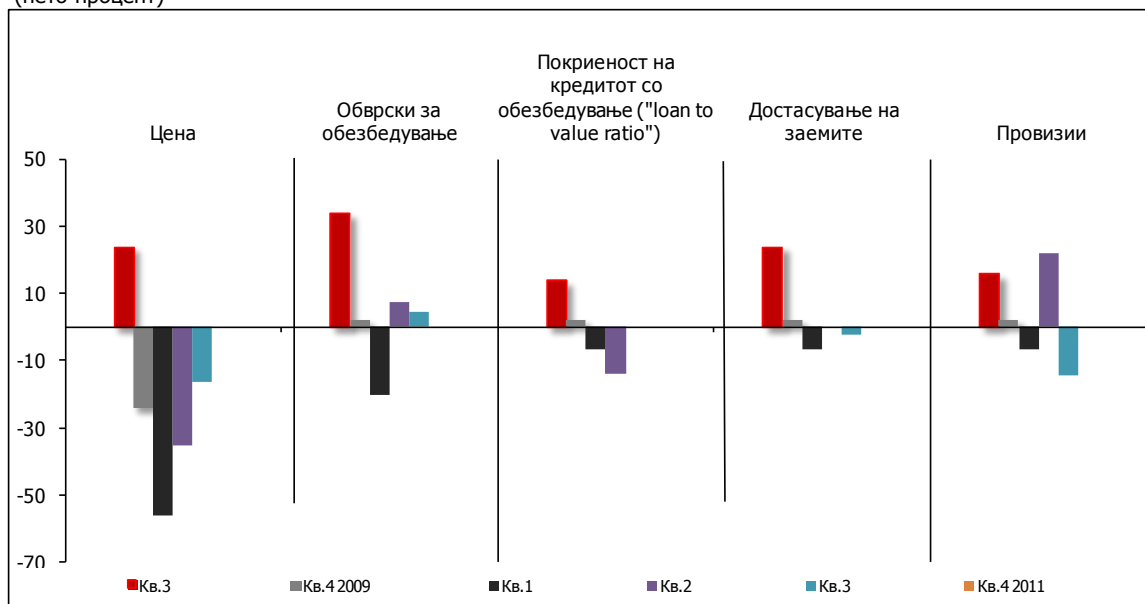
- = значително се заострени
- = делумно се заострени
- 0 = во основа останаа непроменети
- + = делумно се олеснети
- ++ = значително се олеснети
- НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Цена			100				0,0	0,0
Б) Останати услови								
-Обврски за обезбедување			100				0,0	0,0
-Покриеност на кредитот со обезбедување ("loan to value ratio")			100				0,0	0,0
-Достасување на заемите			100				0,0	0,0
-Провизии			100				0,0	0,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 6

Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето станбени кредити на населението
(нето-процент)

15. Како влијаеја долунаведените фактори врз условите за кредитирање на Вашата банка во изминатите три месеци од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (се однесува на одговорот на прашањето 10)? Ве молиме оценете го придонесот на наведените фактори за заострувањето или олеснувањето на условите за кредитирање користејќи ја следнава скала:

-- = значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање

- = делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање

0 = во основа придонесуваат за непроменетост на условите за кредитирање

+ = делумно придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

++ = значително придонесуваат за олеснување на условите за кредитирање

НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Трошоци на финансиските средства и ограничувања на билансот на состојба			100				0,0	0,0
Б) Притисок од конкуренција								
-Конкуренција од другите банки			66,9	33,2			-7,8	-33,2
В) Согледувања за ризикот								
-Очекувања за вкупната економска активност			100				0,0	0,0
-Ризик од неизвршување на обезбедувањето			100				0,0	0,0
- Кредитна способност на потрошувачите		9,5	90,6				7,8	9,5
Г) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и „-“ (делумно придонесуваат за заострени услови за кредитирање) и збирот на „+“ (делумно придонесуваат за олеснување на условите) и „++“ (значително придонесуваат за олеснување на условите).

16. Како се променети условите на Вашата банка за одобрување потрошувачки кредити и останати кредити на населението во изминатите три месеци? Ве молиме оценете го секој фактор користејќи ја скалата:

-- = значително се заострени

- = делумно се заострени

0 = во основа останаа непроменети

+ = делумно се олеснети

++ = значително се олеснети

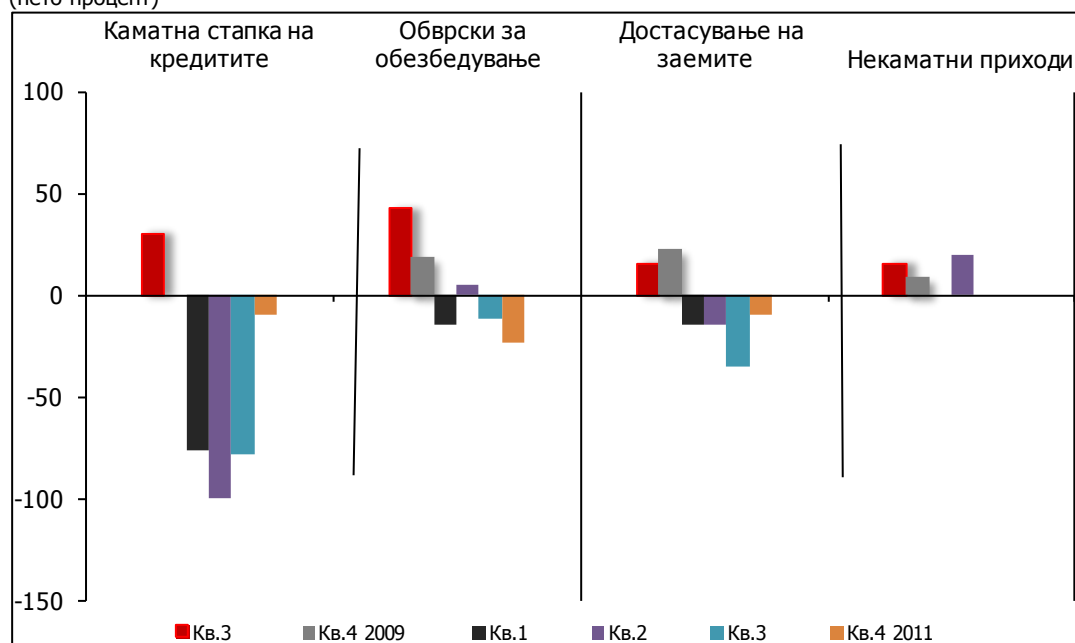
НП = неприменливо

	--	-	o	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Каматна стапка на кредитите			91	9.5			0.0	-9.5
Б) Останати услови								
-Обврски за обезбедување			76	23.7			0.0	-23.7
-Достасување на заеми			91	9.5			0.0	-9.5
-Некаматни приходи			100				0.0	0.0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „--“ (значително се заострени) и „-“ (делумно се заострени) и збирот на „+“ (делумно се олеснети) и „++“ (значително се олеснети).

Графикон 7

Промена на условите на банките, од аспект на одобрувањето потрошувачки кредити и останати кредити на населението (нето-процент)

17. Како се промени побарувачката на кредити од страна на населението во последните три месеци, исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени?

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително е намалена								
Делумно е намалена								
Во основа остана непроменета	70,8	69,0	70,8	73,8	70,8	71,5	70,8	64,3
Делумно е зголемена	29,1	31,1	29,1	26,3	29,1	28,6	29,1	35,8
Значително е зголемена								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	29,1	31,1	29,1	26,3	29,1	28,6	29,1	35,8
Број на банки коишто одговорише	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително е зголемена“ и „делумно е зголемена“ и збирот на процентите „делумно е намалена“ и „значително е намалена“.

18. Како влијаеја долунаведените фактори на побарувачката на станбени кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

-- = значително придонесува за намалување на побарувачката
 - = делумно придонесува за намалување на побарувачката
 0 = придонесува за непроменетост на побарувачката
 += делумно придонесува за зголемување на побарувачката
 ++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката
 НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Потребности за финансирање								
- Перспективи на пазарот за станбена изградба	19,1		45,2	35,8			12,4	16,7
- Доверба на потрошувачите			100				0,0	0,0
- Трошоци на потрошувачите коишто не се поврзани за домувањето		19,1	54,7	26,3			-16,7	7,2
Б) Употреба на алтернативно финансирање								
- Заштеди на населението			64,3	35,8			29,1	35,8
- Кредити од останатите банки		19,1	81,0				-16,7	-19,1
- Останати извори на финансирање			100				0,0	0,0
В) Останати фактори. Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесува за намалување на побарувачката).

19. Како влијаеја наведените фактори на побарувачката на потрошувачки и останати кредити од страна на населението во изминатите три месеци (се однесува на одговорот на прашањето 17)? Ве молиме оценете го секој фактор посебно употребувајќи ја скалата:

--= значително придонесува за намалување на побарувачката

- = делумно придонесува за намалување на побарувачката

0= придонесува за непроменетост на побарувачката

+ = делумно придонесува за зголемување на побарувачката

++ = значително придонесува за зголемување на побарувачката

НП = неприменливо

	--	-	0	+	++	НП	Нето-процент	
							Кв.3	Кв.4
А) Потребите за финансирање								
- Трошење за трајни добра како што се: автомобили, мебел и сл.		19,1	45,2	35,8			12,4	16,7
-Доверба на потрошувачите			100,1				19,1	0,0
Б) Употреба на алтернативи за финансирање								
-Заштеди на населението			64	35,8			29,1	35,8
-Кредити од останати банки		19,1	81,0				2,4	-19,1
-Останати извори на финансирање			100				0,0	0,0
В) Останати фактори, Ве молиме наведете ги								

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на „++“ (значително придонесува за повисока побарувачка) и „+“ (делумно придонесува за повисока побарувачка) и збирот на „-“ (делумно придонесува за намалување на побарувачката) и „--“ (значително придонесуваат за намалување на побарувачката).

20. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај условите за кредитирање на Вашата банка, од аспект на одобрувањето кредити на населението во следните три месеци.

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се заострат								
Делумно ќе се заострат	8,0						18,5	
Во основа ќе останат непроменети	82,7	92,3	99,9	64	100	100	60	100
Делумно ќе се олеснат	9,2	7,8		35,8			21,3	
Значително ќе се олеснат								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	-1,2	-7,8	0,0	-35,8	0,0	0,0	-2,8	0,0
Број на банки коишто одговориле	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот преставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се заострат“ и „делумно ќе се заострат“, и збирот на процентите „делумно ќе се олеснат“ и „значително ќе се олеснат“.

21. Ве молиме назначете каква промена очекувате кај побарувачката на кредити од страна на населението во следните три месеци (исклучувајќи ги вообичаените сезонски промени).

	Вкупно		Станбени кредити		Потрошувачки кредити		Останати кредити	
	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4	Кв.3	Кв.4
Значително ќе се намали								
Делумно ќе се намали		5,2		23,7				
Во основа ќе остане непроменета	70,8	59,1	70,8	40,6	70,8	64,3	70,8	64,3
Делумно ќе се зголеми	29,1	35,8	29,1	35,8	29,1	35,8	29,1	35,8
Значително ќе се зголеми								
Неприменливо								
Вкупно	100	100	100	100	100	100	100	100
Нето-процент	29,1	30,6	29,1	12,1	29,1	35,8	29,1	35,8
Број на банки коишто одговориле	6	6	6	6	6	6	6	6

Нето-процентот претставува разлика помеѓу збирот на процентите „значително ќе се зголеми“ и „делумно ќе се зголеми“ и збирот на процентите „делумно ќе се намали“ и „значително ќе се намали“.

Карактеристики на процесот на кредитирање во Вашата банка

Во следниве две табели се прикажани одговорите на банките* на одделни конкретни прашања поврзани со процесот на одобрување кредити.

Кредитирање на претпријатијата

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0
Број на години за кои се бараат финансиски извештаи		100				1) помалку од две; 2) две; 3) повеќе од две; 4) останато.
Фреквентност на посети на клиентите и на потенцијалните клиенти		8,6	91,3			1) никогаш; 2) понекогаш; 3) редовно; 4) останато.
Најчеста намена на одобрените кредити	8,6	61	39,0			1) основни средства; 2) обртни средства; 3) ликвидност; 4) останато.
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	80,6	27,9				1) помалку од два; 2) два; 3) повеќе од два; 4) останато.
Достапност на кредитите без залог	75,3	24,6				1) да; 2) не; 3) само рамковните; 4) останато.
Минимален број на гаранти	35,3					64,6
Сооднос на приходите на гарантот и месечната отплата		74,3		25,6		1) помалку од една третина; 2) една третина; 3) повеќе од една третина; 4) останато.
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање		24,6	75,3			1) да; 2) не; 3) за некои намени; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите до 100.000 евра?		100				1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите од 100.000 евра до 500.000 евра?		41,6	58,3	19,3		1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато.
Кој ги одобрува кредитите над 500.000 евра?		8,6	72,0	19,3		1) Управниот одбор; 2) Кредитниот одбор; 3) Управниот и Кредитниот одбор; 4) останато.
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	19,3	80,6				1) помалку од една седмица; 2) од една до две седмици; 3) повеќе од две седмици; 4) останато.
Колкав е просечниот период за реализација на хипотеките?		82,9	17,0			1) помалку од шест месеци; 2) од шест до дваесет месеци; 3) од една до две години; 4) повеќе од две години; 5) останато.

Кредитирање на населението

Фактор/услов	1	2	3	4	5	0
Дали бројот на месеци на постојано вработување на барателот на кредит е релевантен при одобрувањето на кредит?		100				1-не, 2-да,
Колку месеци вообичаено треба да биде вработен барателот на кредит во постојан работен однос?	47,8	52,3				1-до шест месеци, 2-од шест до дваесет месеци, 3-од 1 година до две години, 4-над две години
Најчест сооднос на хипотеката и износот на кредитот	47,8	52,3				1- помалку од два, 2-два, 3-повеќе од два, 4-останато
Достапност на кредитите без залог	47,8	52,3				1-да, 2-не, 3-само рамковните кредити, 4-останато
Минимален број на жиранти						100
Сооднос на приходите на жирантот и месечната отплата	31,0	26,3	19,1	23,7		1-помалку од една третина, 2-една третина, 3-повеќе од една третина, 4-останато
Автоматизирано одобрување кредити на населението	9,5	91				1-да, 2-не, 3-останато
Задолжителен ексклузивен однос со банката при долгорочно кредитирање	9,5	64,3	26,3			1-да, 2-не, 3-за некои намени, 4-останато
Кој ги одобрува кредитите во вредност поголема од 20.000 евра?		76,4		23,7		1-управниот одбор, 2-кредитниот одбор, 3-управниот и кредитниот одбор, 4-останато
Вообичаено времетраење на постапката на одобрување кредит	81,0		19,1			1-помалку од една седмица, 2-една до две седмици, 3-повеќе од две седмици, 4-останато
Колку изнесува просечното времетраење на реализација на хипотеките?	23,7	76,4				1-помалку од шест месеци, 2-од шест до дваесет месеци, 3-една до две години, 4-повеќе од две години, 5-останато

* Одделни банки одговориле со повеќе од еден одговор, а некои банки не одговориле на прашањето.